

Faglig forum for helhetlig og økosystembasert forvaltning av norske havområder			
Hovedprosess:	Faglig grunnlag for revidering og oppdatering av forvaltningsplanene i 2020	Prosesseier:	Miljødirektoratet
Dokumentnavn:	Kunnskapsutvikling - tilnærming	Utarbeidet av:	Cecilie von Quillfeldt, NP
Dok.nr: Sist endret:	4/16-F	Godkjent i Faglig forum:	15. november 2016

Kunnskapsutvikling i forvaltningsplanene for norske havområder

Tilnærming frem til nå

Opprinnelig faglig grunnlag for forvaltningsplanene

I utvikling av forvaltningsplanene ble det laget egne rapporter om kunnskapsbehov. Kunnskapsbehov ble omtalt for de ulike trofiske nivåene og for utvalgte påvirkninger. Hver rapport laget også en oversikt over prioriterte kunnskapsbehov, innenfor hhv. kartlegging, forskning og overvåking.

Oppfølging av forvaltningsplanene

Det har vært litt ulik tilnærming for hhv. Barentshavet, Norskehavet og Nordsjøen.

For Barentshavet vurderte Faglig forum de ulike kunnskapsbehovene og sa noe om status i forhold til påpekte behov (dvs. vurderte kunnskapsutvikling) i forvaltningsplanen i sine årsrapporter i 2007, 2008 og 2009. I det faglige grunnlaget for oppdatering av forvaltningsplanen for Barentshavet i 2010 var det et eget kapittel om kunnskapsbehov/kunnskapsutvikling, skrevet i henhold til en forhåndsdefinert mal. I årsrapportene ble det lagt vekt på å beskrive kunnskapshullet, hva som var gjort for å øke kunnskapen og hva som gjenstod (inkl. ressursbehov). I det faglige grunnlaget for oppdateringen ble i tillegg de viktigste faglige resultatene knyttet til de ulike kunnskapshullene omtalt. Det ble også lagt vekt på å identifisere eventuelle nye kunnskapsbehov utover allerede definerte behov i forvaltningsplanen.

For Norskehavet ble kunnskapsbehov inkludert som en del av faggrunnlaget for forvaltningsplanen i 2009. Ved oppdateringen av det faglige grunnlaget for forvaltningsplanen i 2014 ble kunnskapsbehov omtalt i tilknytning til de enkelte tematiske kapitlene i rapporten og ikke i eget kapittel. Det ble imidlertid ikke gjort for alle temaene og heller ikke på samme måte for de alle temaene. Bakgrunnen for dette var at det hadde blitt gjort et grundig arbeid på dette i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplanen for Barentshavet i 2010 og at man anså at dette også var dekkende for kunnskapsbehovene i Norskehavet. Det ble av den grunn heller ikke gjort en vurdering av ressursbehov og tidsrammer. Det ble bare delvis gjort en systematisk gjennomgang av kunnskapsbehovene i forvaltningsplanen for å avdekke hva som er gjort i etterkant i forhold til disse. Gjennomgangen ble avgrenset til kunnskapsbehov knyttet opp mot tilstandsbeskrivelsen og de særlig verdifulle og sårbare områdene.

For Nordsjøen er det ikke gjort en vurdering av kunnskapsbehov etter at forvaltningsplanen kom. En vurdering av kunnskapsstatus og behov for kunnskap ble gjort som en del av faggrunnlaget til forvaltningsplanen i 2013.

Forslag til fremgangsmåte i forbindelse med fremtidige oppdateringer og revideringer

Både oppdatering og revidering av forvaltningsplanene bør ha lik tilnærming for å sikre regulær utsjekk av kunnskapsbehov. Det er viktig å koble prosessen med kunnskapsbehov for forvaltningsplanen opp mot og gi innspill til, strategiske nasjonale kunnskapsbehovsprosesser innenfor Forskningsrådet, miljøforvaltningens forskningsbehov osv.

Fremgangsmåten for Barentshavet ga gode resultater, men var svært arbeidskrevende og neppe formålstjenlig i forhold til behovet. Det er behov for å knytte kunnskapsbehov direkte til hovedtemaer som Faglig forum (FF) og Overvåkingsgruppen (OG) jobber med. Det vil gi bedre oversikt over usikkerhet og hvordan dette påvirker omtale av/og konklusjoner innenfor de enkelte temaene. Det vil også lette arbeidet med å identifisere nye behov og vurdere hva som kreves for å ha tilstrekkelig kunnskap for å gjennomføre de vurderingene som til enhver tid forventes av FF og OG.

I fremtiden bør arbeidet med kunnskapsutvikling ha mindre omfang enn hva som var tilfelle for Barentshavet, men likevel ha en noe mer systematisk tilnærming enn for Norskehavet. Under omtales en mulig tilnærming.

Følgende bør inngå i arbeidet med kunnskapsbehov

- Konsulter forvaltningsplanene/stortingsmeldingene for informasjon om eksisterende kunnskapshull.
- Gi en overordnet oppsummering av kunnskapsutvikling både nasjonalt og internasjonalt som har relevans for det norske forvaltningsplanarbeidet.
- Identifisering av nye kunnskapsbehov knyttet opp mot hovedtemaene.
- Gi en grov vurdering av ressursbehov og tidsrammer.
- Prioritering av kunnskapsbehov.

Fremgangsmåte ved rapportering

- En kort oppsummering av identifiserte kunnskapsbehov for ulike temaer og en prioritering bør inngå som en del av sammendragsrapporten som produseres i forbindelse med revidering eller oppdatering og ikke som en egen rapport om kunnskapsbehov.
- Det bør være tematisk omtale av kunnskapsbehov og kunnskapsutvikling, uavhengig av om det lages egne delrapporter eller om temaet omtales som kapitler i en samlerapport. Med tema menes f.eks. de enkelte aktivitetene, de ulike målevalueringene, statusvurderinger osv.
- Det lages et eget delkapittel om kunnskapsbehov avslutningsvis i omtalen av hvert tema.
- Kunnskapsbehovene uttrykkes så kort og konsist som mulig – gjerne som kulepunkter.
- Det fokuseres på kunnskapsbehov med betydning for omtalen av de enkelte temaene og ikke i detalj for alle tenkelige aspekter ved et kunnskapsbehov. Dette gjelder for både gamle og nye kunnskapsbehov.
- En omtale av hvilken konsekvens kunnskapsmangelen har for de vurderingene som er gjort bør med for hvert tema.
- Det bør synliggjøres hva (og hvordan) som kreves for å oppnå faglig tilfredsstillende vurderinger.

Prioritering av kunnskapsbehov

- Det må utarbeides et sett med kriterier for å prioritere kunnskapsbehov med utgangspunkt i allerede eksisterende/brukke kriterier i tidligere vurderinger som ble gjennomført i det faglige grunnlaget for forvaltningsplanene.